

9. EEN STUKJE GESCHIEDENIS VAN HET DORP RHEDEN
door Henk Aalders

Ongeveer 70 jaar geleden, in het jaar 1935, zag het dorp Rheden er heel anders uit, vooral het gebied rond het "Veerhuis", zoals de Dorpsstraat, de Schaarweg, de IJsselweg, de Veerweg en niet te vergeten de haven van Rheden. Alleen de ouderen zullen zich deze situatie nog kunnen herinneren.

Het VEERHUIS

(De IJsselweg liep vanaf de Havelandseweg (waar nu ongeveer de woonwagens staan) naar de Schaarweg (waar nu ongeveer de cantine van De Metoor staat) en de Veerweg liep door tot aan de Schaarweg met op de hoek Het Veerhuis.)

Ik zal proberen aan de hand van foto's de geschiedenis vanaf 1934 tot heden te beschrijven, wel wetende, dat het niet helemaal compleet zal zijn.

Toen ik wat ging zitten spitten in het verleden, kwam ik tot de ontdekking, dat als Drusus er niet was geweest, er een totaal ander beeld was geweest. Want wie was Drusus? Hij was een succesvolle Romeinse veldheer, voluit Nero Claudius Drusus geheten. Hij was de stiefzoon van Keizer Augustus en hij leefde van 38 v. Chr. tot 9 n. Chr.

Om het keizerrijk te verdedigen, vooral de noordgrens (dit was dus ons land), heeft hij volgens de Romeinse literatuur een kanaal laten graven tussen Arnhem en Doesburg, dat staat beschreven als de "Fossa Drusiana" of wel de Drususgracht. De toenmalige IJssel heette de "Isala" en haar oorsprong lag in Duitsland nabij het plaatsje Isselburg en liep via

Uift, Terborg, en Doetinchem naar Doesburg en vandaar naar Kampen, uitmondend in de Zuiderzee. Het stuk voor Doesburg heet nu de "Oude IJssel".

Een tijdlang dachten een aantal wetenschappers, dat de Drususgracht tussen de Rijn en de Utrechtse Vecht heeft gelegen maar tegenwoordig houdt men het weer op de Rijn-IJssel verbinding of wel de "Rhenus - Isala".

Als bepaalde informatie van internet juist is, is er een legende waarin zelfs de naam van het stadje Doesburg afgeleid zou zijn van de naam Drusus en dus "Drususburgensis" geheten zou hebben. Het wapen van Doesburg laat dan ook een Romeinse burcht zien met een kroon met 5 bladeren en twee halve manen.

Dit alles uitgezocht hebbende, kwam ik tot de conclusie, dat als Drusus er niet was geweest, het wel 2000 jaar geleden, mijn verhaal nu ten einde zou zijn omdat alle volgende gebeurtenissen en situaties nooit zouden hebben bestaan. Doch het tegendeel is waar.

Want, 70 jaar geleden in 1934 was mijn vader al behoorlijk ondernemend en bouwde, samen met zijn twee zoons (mijzelf uitgezonderd want ik was pas 3 jaar), een botenhuis. Het geheel werd op vaten gemonteerd om het vervolgens in de haven van Rheden te leggen om kano's en roeiboten te gaan verhuren. Op de foto is te zien, dat het in een hoek van de haven lag en van hieruit het gezicht had op het Veerhuis en de Metoor.

De personen op het plaatje zijn: in de sloep met buitenboordmotor mijn broer en in de kano de heren Timmy Liet en Appie Hartgers, waarvan de laatste een groente- en fruitzaak heeft gehad op de Massenweg tegenover het Winkelcentrum.

Mijn vader had in die tijd 12 kano's en 6 roeiboten die verhuurde voor respectievelijk f. 0,20 en f. 0,25 per uur. Ook verkocht hij kogelflesjes limonade en chocoladerepen van "Van Houten". Overdag sprongen zowel mijn moeder als mijn zus bij om het allemaal draaiende te houden.

In het najaar werd het geheel dan weer afgebroken en bij ons huis opgeslagen. Ook werden dan de nodige reparaties uitgevoerd.

(Mijn ouderlijk huis bestaat nog steeds en is te vinden aan de Laakweg met de naam "White Home". (Zie foto (red.))

Verder was de haven van Rheden in die tijd altijd druk bezet met schepen voor de "Oude Mul", de Meteor en overige bedrijven. Het oude "Veerhuis" keek over dit alles uit.

Toen de tweede wereldoorlog uitbrak, heeft mijn vader nog tot 1942 het bedrijf uitgeoefend, maar daarna is het onmogelijk geworden door de bezetter. Ook zou het bombardement van de Möhnedam in Duitsland in 1943 door de geallieerden een einde gemaakt hebben aan ons botenhuis, want in de nacht van 16 op 17 mei 1943 werd de dam vernield en kwam al het water (135 miljoen kubieke meter) via de Ruhr en de Rijn naar ons land en zette in Rheden alles in een tijd van 24 uur onder water. Het water stond net zo hoog als op de foto van het hoogwater vanuit de Steeg te zien is.

Hoogwater vanuit de Steeg bij de eikenboom gezien

De foto's laten nog wat oude historie zien, die helaas helemaal verloren is gegaan. Over 100 jaar zal waarschijnlijk niemand meer over het Veerhuis en zijn omgeving praten net zo min als iemand ooit nog aan Drusus zal denken, die de geschiedenis van het Veerhuis en zijn omgeving alleen maar mogelijk heeft gemaakt want als hij niet geleefd had was het stukje IJssel tussen Arnhem en Doesburg er niet geweest.